

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ»

(для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» і 7.03050901 «Облік і аудит»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Політична економія» (для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» і 7.03050901 «Облік і аудит») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Т. А. Пушкар, Н. М. Сіренко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 19 с.

Укладач: Т. А. Пушкар, Н. М. Сіренко

Рецензент: доц., к.е.н. І. А. Островський

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу

Рекомендовано кафедрою економіки підприємств міського господарства (протокол №12 від 07.06.2012 р.)

© Т. А. Пушкар, Н. М. Сіренко, ХНАМГ, 2012

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	9
2.2. Тематичний зміст навчальної дисципліни	9
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента.....	13
2.4. Самостійна навчальна робота студента.....	14
2.5. Засоби контролю.....	15
2.6. Інформаційно-методичне забезпечення.....	17

ВСТУП

Дисципліна «Політична економія» є нормативною для студентів напрямів підготовки 6.030504 - «Економіка підприємства» і 6.030509 – «Облік і аудит», а також слухачів, що проходять перепідготовку спеціаліста на базі ОКР «спеціаліст» інших галузей знань (напрямів підготовки) спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) і спеціальності 7.03050901 – Облік і аудит . Програма курсу включає матеріали, що підготовлені відповідно до місця навчального предмету в структурно-логічній схемі, передбаченої освітньо-професійною програмою бакалавра і освітньо – професійною програмою перепідготовки спеціаліста.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра галузі знань 0305 – Економіка і підприємництво (галузевий стандарт вищої освіти, 2007 р.);

Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра галузі знань 0305 – Економіка і підприємництво (галузевий стандарт вищої освіти, 2010 р.);

План перепідготовки спеціаліста на базі ОКР «спеціаліст» інших галузей знань (напрямів підготовки) спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності), 2011 р.

План перепідготовки спеціаліста на базі ОКР «спеціаліст» інших галузей знань (напрямів підготовки) спеціальності 7.03050901 – Облік і аудит, 2011 р.

Програма ухвалена кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 12 від 07.06.2012 р. та Вченою радою факультету післядипломної освіти та заочного навчання, протокол № 11 від 07.06. 2012р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета: формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання: на методологічних засадах цивілізаційної теорії розвитку суспільного виробництва – продуктивних сил і економічних відносин – сформулювати певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

Предмет: економічні відносини та економічні закони суспільного виробництва.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
	1) макроекономіка;
	2) мікроекономіка;
<i>вихідна</i>	3) історія економіки та економічних вчень;
	4) міжнародна економіка;
	4) регіональна економіка.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

144/4,0

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ (ЗМ):

ЗМ 1. Загальні основи економічного розвитку

(1,0 / 36)

- 1.1. Предмет і метод політичної економії.
- 1.2. Виробництво матеріальних благ та послуг. Продукт і характер праці.
- 1.3. Економічні потреби та інтереси.
- 1.4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.
- 1.5. Товарна форма організації товарного виробництва. Товар і гроші.

ЗМ 2. Загальні основи ринкової економіки

(1,0 / 36)

- 2.1. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.
- 2.2. Витрати виробництва і прибуток.

- 2.3. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.
 2.4. Домогосподарство в системі економічних відносин.
 2.5. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.
 2.6. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.

ЗМ 3. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес (1,0 / 36)

- 3.1. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.
 3.2. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.
 3.3. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.

ЗМ 4. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем (1,0 / 36)

- 4.1. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.
 4.2. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.
 4.3. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень: Ураховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності.	Виробнича	Аналітична
Алгоритмічний рівень: Формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо конкурентного середовища підприємства.	Виробнича	Аналітична
Евристичний рівень: На основі аналізу наявних споживчих благ, використовуючи класифікаційні ознаки, класифікувати й визначати потреби суспільства.	Виробнича	Аналітична

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Політична економія : навч. посібник / [К. Т. Кривенко [та ін.] ; за ред. К. Т. Кривенка ; М-во освіти і науки України, Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. – Вид. 2-ге, без змін. – К. : КНЕУ, 2006. – 508 с.
2. Экономическая теория. Политэкономия : учебник / [В. Д. Базилевич, В. Н. Попов, Е. С. Базилевич, Е. С. Гражевская] ; под ред. В. Д. Базилевича. – М. : Рыбари ; К. : Знання, 2009. – 870 с.
3. Мельник, Л. Ю. Економічна теорія – політекономічний контекст : навч. посібник / Л. Ю. Мельник, П. М. Макаренко. - К. : Кондор, 2008. – 524 с.
4. Політична економія : навч. посібник / [Т. І. Біленко та ін.] ; за ред. В. О. Рибалкіна, В. Г. Бодрова. – К. : Академвидав, 2007. – 672 с.
5. Основи теорії економіки : навч. посіб. / В. С. Кушнір, Г. Є. Мазнєв, В. Г. Рижков [та ін.]. – К. : Кондор, 2009. – 229 с.
6. Мэнкью, Н. Грегори. Принципы экономики / Н. Грегори Мэнкью ; [пер. с англ. С. Жильцова и др.]. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2007. – 624 с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

«ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ»

Мета вивчення: формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Предмет дисципліни: економічні відносини та економічні закони суспільного виробництва.

Змістові модулі: загальні засади економічного розвитку; загальні основи ринкової економіки; економічне зростання і соціально-економічний прогрес; формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем.

«ПОЛИТИЧЕСКАЯ ЭКОНОМИЯ»

Цель изучения: формирование общих знаний об экономической системе общества, законы их функционирования и развития для понимания факторов зарождения, утверждения и направлений развития современных социально-экономических систем, их способности удовлетворять потребности людей.

Предмет дисциплины: экономические отношения и экономические законы общественного производства.

Модули содержания: общие основы экономического развития; общие основы рыночной экономики; экономический рост и социально-экономический прогресс; формирование и развитие современных социально-экономических систем.

«POLITICAL ECONOMY»

The purpose: formation of system knowledge about the economic relations as to the public mode of production, problems of an effective using of the limited productive resources and ways of satisfying of public needs in different socioeconomic formations.

The subject matter: the economic relations in their unity with productive forces, political, ideological, national and other institutes of a society.

Content module: the general bases of economic development; the general bases of the market economy; economic growth and socio-economic progress; formation and development of modern socio-economic systems.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4,0 Модулів – 1, КР Змістових модулів – 4 Загальна кількість годин – 144,0 КР	Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво» Спеціальність 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) 7.03050901 – Облік і аудит Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	Нормативна Рік підготовки: 1-й (факультатив) Семестр: 1-й Лекції – 10 год. Практичні – не передбачено. Самостійна робота – 134 год., з них КР – 15 год. Вид підсумкового контролю – екзамен

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 8,89% до 91,11%.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний зміст навчальної дисципліни

ЗМ 1. Загальні основи економічного розвитку

1.1. Предмет і метод політичної економії

Економічна категорія; економічний закон (всезагальний, загальний, специфічний); макроекономіка; мегаекономіка; мезоекономіка; метоекономіка; методи пізнання; мікроекономіка; нормативна політекономія; позитивна політекономія; предмет політекономії.

1.2. Виробництво матеріальних благ та послуг. Продукт і характер праці

Виробництво у вузькому розумінні; виробництво у широко-му розумінні; виробнича функція; економічна ефективність; економічний ефект; економічні ресурси (фактори виробництва); зміст праці; капітал; крива виробничих можливостей; матеріалоємність; обіг; підприємницькі здібності; праця; продуктивність праці; робоча сила; розподіл; споживання; фондівдача; фондомісткість; фондоозброєність; характер праці.

1.3. Економічні потреби та інтереси

Абсолютні потреби; гранична корисність; дійсні потреби; економічна потреба; економічний інтерес; економічні суперечності; закон зростання потреб; закон спадної граничної корисності; корисність; платоспроможні потреби.

1.4. Соціально-економічний устрій суспільства.

Економічна система та закони її розвитку

Аграрна, індустріальна і постіндустріальна (інформаційна) цивілізації; виробничі відносини; власність; економічна система; засоби виробництва; націоналізація; НТП; НТР; поділ праці; право власності; предмети й засоби праці; приватизація; продуктивні сили; реприватизація; соціально-економічні відносини; суспільно-економічна формація; техніко-економічні, організаційно-економічні й соціально-економічні відносини; технологічний спосіб виробництва.

1.5. Товарна форма організації товарного виробництва. Товар і гроші

Вартість; гіперінфляція; гроші; грошовий агрегат; дезінфляція; дефляція; закон вартості; закони грошового обігу; інфляція; мінова вартість; натуральне виробництво; рефляція; споживна вартість; стагфляція; товарне виробництво; форми вартості; цінність.

ЗМ 2. Загальні основи ринкової економіки

2.1. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата

Авансований капітал; амортизація; використаний капітал; відрядна форма зарплати; заробітна плата; змінний капітал; капітал; людський капітал; моральний знос; номінальна зарплата; норма амортизації; оборотний капітал; основний капітал; погодинна форма зарплати; постійний капітал; реальна зарплата; тарифна система; фізичний знос.

2.2. Витрати виробництва і прибуток

Витрати виробництва, їх суть і види; витрати виробництва; фактичні витрати на виробництво; економічні витрати; середні витрати; собівартість; трансакційні витрати; вартість товару і його ціна; альтернативний підходи; прибуток як економічна категорія; норма прибутку і фактори, що на неї впливають.

2.3. Ринок, його суть і функції.

Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення

Інституціональні основи ринкової економіки; домінування приватних інтересів; ринкові відносини, їх суб'єкти і об'єкти; визначення ринку: альтернативні теорії; сутність ринку; попит і пропозиція; ринкова рівновага; функції ринку; умови його формування і розвитку; конкуренція, її суть, функції та форми; конкуренція і моделі ринків.

2.4. Домогосподарство в системі економічних відносин

Домогосподарства як постачальники ресурсів; доходи домогосподарства; витрати домогосподарства; бюджетна лінія; гранична норма заміни; домогосподарство; ефект доходу; ефект заміщення; крива байдужності; сімейні доходи; спадщина.

2.5. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки; капітал підприємства; суть підприємництва, умови його існування, види та функції; балансовий прибуток; бухгалтерський прибуток; валовий дохід; валовий прибуток; виторг від реалізації; життєвий цикл діяльності підприємства; маркетинг і менеджмент.

2.6. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу.

Форми прибутку, процент і рента

Поняття та основні риси інфраструктури ринку; роль ринкової інфраструктури в регулюванні економічних процесів; позичковий капітал і процент; банки, їх роль та функції; капітал у сфері торгівлі; витрати обігу; роздрібна та оптова торгівля; товарні біржі; торговельний прибуток; фондова біржа; цінні папери; аграрне виробництво; земельна рента та її форми: оренда землі, ціна землі; форми господарювання в сільському господарстві; рентні відносини і особливості валового і чистого доходу в сільському господарстві; земельний податок; ціна на сільськогосподарську продукцію; сутність цінового паритету.

ЗМ 3. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес

3.1. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми

Акселератор; система національних рахунків (СНР); валовий внутрішній продукт (ВВП); валовий національний дохід (ВНД); валовий національний продукт (ВНП); чистий валовий продукт (ЧНП); вторинні доходи; заощадження; звужене відтворення; мультиплікатор; нагромадження; національне багатство; національний дохід; первісні доходи; просте відтворення; розширене відтворення; розподіл; споживання; суспільне відтворення; трансферти.

3.2. Економічний розвиток.

Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою

Економічне зростання та економічний розвиток; типи економічного зростання; нагромадження; норми нагромадження; заощадження та інвестиції; теорії і моделі економічного зростання; економічне зростання і економічні цикли; економічні кризи та їх причини; теорії циклів: дискусійні проблеми. продуктивність праці та економічне зростання.

Зайнятість: суть і форми; теорії зайнятості; повна зайнятість, виробничий потенціал і ефективність виробництва; зайнятість та відтворення сукупної робочої сили; неповна зайнятість та рівень безробіття; види і форми безробіття; проблеми повної зайнятості в умовах ринкової економіки; державне регулювання зайнятості та його методи.

3.3. Господарський механізм у системі суспільного відтворення.

Держава та її економічні функції

Господарський механізм; особливості господарського механізму ринкової економіки; господарський механізм: система управління економікою; ринкове саморегулювання; держава як суб'єкт економічних відносин; державний сектор в економіці; державне регулювання економіки; державні прогнозування, програмування і планування; економічна політика; зовнішньоекономічна політика; інвестиційна політика; інноваційна політика; моделі ринку; антимонопольна політика; монетарна політика; фіскальна політика; цінова політика.

ЗМ 4. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем

4.1. Сучасні економічні системи.

Особливості розвитку перехідних економік

Капіталізм вільної конкуренції; монополістичний капіталізм; фінансово-монополістичний капіталізм; монополізація виробництва; «державний соціалізм»; бюрократизація виробництва; адміністративна залежність; самоізоляція економіки; трансформація економіки; Змішана економіка і соціально-економічні перетворення у постсоціалістичних країнах; структура змішаної економіки; формування сучасних ринкових відносин і ринкової інфраструктури.

4.2. Суть і структура світового господарства.

Форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство; інтернаціоналізація; транснаціоналізація; глобалізація; міжнародна економічна інтеграція; міжнародні економічні відносини; теорія абсолютних переваг; теорія порівняльних переваг; міжнародна торгівля товарами і послугами; міжнародна міграція робочої сили; еміграція; імміграція; рееміграція; міжнародний рух капіталів; міжнародна валютна система; міжнародні валютно – фінансові відносини; зона вільної торгівлі; митний союз; торговий баланс; платіжний баланс; сальдо платіжного балансу.

4.3. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України

Економічне зростання та глобальні проблеми; основні глобальні проблеми сучасності; класифікація глобальних проблем; паливно-енергетична та сировинна проблеми; проблеми економічної відсталості окремих країн; міжнародне співробітництво в розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит / годин	Форми навчальної роботи				
		Лекц.	Сем., практ.	СРС	Інд. робота	Підсумк. контр.
ЗМ 1. Загальні основи економічного розвитку	1,0/36	2	-	34	-	3
ЗМ 2. Загальні основи ринкової економіки	1,0/36	2	-	34	-	4
ЗМ 3. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес	1,0/36	4	-	30	-	3
ЗМ 4. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем	1,0/36	2		34		5
РАЗОМ	4,0/144	10	-	134	-	15

2.3.1. Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за напрямом (шифр, аббревіатура)
	7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) 7.03050901 – Облік і аудит
1	2
ЗМ 1. Загальні основи економічного розвитку	2
Предмет і метод політичної економії.	1
1.2. Виробництво матеріальних благ та послуг. Продукт і характер праці.	0,5
1.3. Економічні потреби та інтереси.	-
1.4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.	-
1.5. Товарна форма організації товарного виробництва. Товар і гроші.	0,5
ЗМ 2. Загальні основи ринкової економіки	4
2.1 Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.	0,5
2.2. Витрати виробництва і прибуток.	1
2.3. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	1
2.4. Домогосподарство в системі економічних відносин.	0,5
2.5. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток. Форми прибутку, процент і рента.	1

Продовження табл.

1	2
ЗМ 3. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес	2
3.1.Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.	1
3.2.Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.	0,5
3.3.Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.	0,5
ЗМ 4. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем	2
4.1.Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.	1
4.2.Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.	0,5
4.3.Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.	0,5
РАЗОМ	10

2.3.2. Практичні (семінарські) заняття (заочне навчання)

Не передбачені

2.4. Самостійна навчальна робота студента (форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
1	2	3
ЗМ 1. Загальні основи економічного розвитку	34	
1. Огляд основної та додаткової літератури	8	Конспект
2. Вивчення категорій	3	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Економічні потреби та інтереси» і «Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку»	12	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка тексту контрольної роботи	3	Текст
6. Підготовка до екзамену	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 2. Загальні основи ринкової економіки	30	
7. Огляд основної та додаткової літератури	8	Конспект
8. Вивчення категорій	2	Конспект

Продовження табл.

1	2	3
9. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Домогосподарство в системі економічних відносин», «Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата» та «Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення»	10	Конспект
10. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
11. Підготовка тексту контрольної роботи	4	Текст
12. Підготовка до екзамену	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 3. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес	34	
1. Огляд основної та додаткової літератури	8	Конспект
2. Вивчення категорій	4	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою», «Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції»	10	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	5	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка контрольної роботи	3	Текст
6. Підготовка до екзамену	4	Конспект, підручники
ЗМ 4. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем	34	Конспект
1. Огляд основної та додаткової літератури	6	Конспект
2. Вивчення категорій	4	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин», «Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік»	10	Відповіді у зошиті для практичних занять
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	5	Текст
Підготовка тексту контрольної роботи	5	Конспект, підручники
Підготовка до екзамену	4	Конспект
РАЗОМ	134	

2.5. Засоби контролю

2.5.А. Засоби і форми поточного контролю

(Контрольні роботи, тестування та ін.)

Види контролю та їх стислий зміст	
1	Виконання контрольної роботи, вибіркове опитування на практичних заняттях

2.5.Б. Засоби і форми підсумкового контролю

Види контролю та їх стислий зміст	
1	Екзамен у письмовій формі, який включає два теоретичних питання і розв'язання задачі.

Методи й критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- підготовка і захист контрольної роботи;
- складання екзамену.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має метою перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання контрольної роботи.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою. При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Підсумковий контроль знань

Навчальним планом з дисципліни передбачено складання екзамену. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу.

Студент отримує оцінку «*відмінно*», якщо він засвоїв основні поняття і категорії; вільно оперує необхідним науковим матеріалом; може самостійно аналізувати фактичний та науковий матеріал і робити узагальнення; може проаналізувати теорії, погляди, факти, що відображені в літературі; вільно володіє матеріалами; дає обґрунтовані відповіді на всі питання.

Студент отримує оцінку «*добре*», якщо він засвоїв поняття, але в ряді випадків є неточності; оперує необхідним матеріалом, але зустрічаються неточності; може самостійно аналізувати фактичний матеріал, але узагальнення викликає труднощі; дає відповіді на всі питання, але проблеми висвітлюються не повністю; відповіді дає на всі питання, але матеріал одного з питань не повністю розкриває проблему, є неточності.

Студент отримує оцінку «*задовільно*», якщо він засвоїв поняття і категорії нечітко, не послідовно; відчувається недолік знання наукового і фактичного матеріалу; може переказати учбовий матеріал з елементами практичного аналізу; відповіді на запитання дає не повні, допускає вагомі помилки.

Студент отримує оцінку «*незадовільно*», якщо він не засвоїв основні поняття й категорії; не знає наукового і фактичного матеріалу; може лише переказувати учбовий матеріал; не може обґрунтувати відповіді на жодне питання; не може відповісти на питання екзаменаційних білетів.

2.6. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Політична економія : навч. посібник / [К. Т. Кривенко [та ін.] ; за ред. К. Т. Кривенка ; М-во освіти і науки України, Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. – Вид. 2-ге, без змін. – К. : КНЕУ, 2006. – 508 с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
2. Экономическая теория. Политэкономия : учебник / [В. Д. Базилевич, В. Н. Попов, Е. С. Базилевич, Е. С. Гражевская] ; под ред. В. Д. Базилевича. – М. : Рыбари ; К. : Знання, 2009. – 870 с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
3. Мельник, Л. Ю. Економічна теорія – політекономічний контекст : навч. посібник / Л. Ю. Мельник, П. М. Макаренко. - К. : Кондор, 2008. – 524 с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
4. Політична економія : навч. посібник / [Т. І. Біленко та ін.] ; за ред. В. О. Рибалкіна, В. Г. Бодрова. – К. : Академвидав, 2007. – 672 с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
5. Основи теорії економіки : навч. посіб. / В. С. Кушнір, Г. Є. Мазнев, В. Г. Рижков [та ін.]. – К. : Кондор, 2009. – 229с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
6. Мэнкью, Н. Грегори. Принципы экономики / Н. Грегори Мэнкью ; [пер. с англ. С. Жильцова и др.]. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2007. – 624 с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Економічна теорія : навч. посібник / М. Х. Корецький [та ін.]; М-во освіти і науки України, Запорізький ін-т державного та муніципального управління. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.	1.1, 1.2, 1.3.
2. Ажнюк, М. О. Основи економічної теорії : навч. посібник / М. О. Ажнюк, О. С. Передрій. – К. : Знання, 2008. – 366 с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
3. Хомяков, В. І. Економіка сучасної України : навч. посіб. / В. І. Хомяков, І. В. Бакум. – К. : Кондор, 2009. – 426 с.	1.2, 1.3, 1.4.
4. Основи економічної теорії : навч. посібник / [А. Г. Зюнькін, І. Г. Андрущенко, О. Л. Баєвська-Кіпрушева, І. О. Безлюдько та ін.] ; за ред. А. Г. Зюнькіна ; М-во освіти і науки України. – К. : КНТ : Центр навчальної літератури, 2007. – 232 с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
5. Райзберг, Б. А. Словарь современных экономических терминов : [около 2500 терминов] / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский. – 5-е изд. – М. : Айрис-Пресс, 2009. – 476 с.	1.1, 1.2, 1.3, 1.4.

Продовження табл.

1	2
6. Трансформаційна економіка: навч. посібник / [В. С. Савчук, Ю. К. Зайцев, І. Й. Малий та ін.] ; за ред. В. С. Савчука, Ю. К. Зайцева; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – 2-ге вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2008. – 613 с.	1.2, 1.3, 1.4.
7. Бочан, І.О. Глобальна економіка [Текст] : підручник / І. О. Бочан, І. Р. Михасюк. – К. : Знання, 2007. – 403 с.	1.4.
8. Глобальна економіка ХХІ століття: людський вимір : монографія / [Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, А. М. Колот, Я. М. Столярчук, А. В. Кудинова, Є. Г. Панченко] ; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, А. М. Поручника ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – К. : КНЕУ, 2008. – 421 с.	1.4.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни

«Політична економія»

(для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» і 7.03050901 «Облік і аудит»)

Укладач: ПУШКАР Тетяна Андріївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 457 Р

Підп. до друку 18.06.2012 р.

Друк на ризографі

Тираж 15 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,1

Зам. № 8601

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rektorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.